

2x

2 • 2021
JOULUKUU

Julkaisija:
Kakskertaseura ry

Sisältö

Pääkirjoitus	3
Mäntykuolemia saarillamme	5
Satava-Kakskerta Kirppisralli 2021	7
Elämää koirien kanssa/ehdoilla.....	9
Höyttisten hevosten kuulumisia.....	12
Meri ei päästä kalastajaa helpolla.....	14
Kakskerran saaren kalastaja	21
Kakskertatalon kuulumisia	24
Kakskertaseuran tapahtumia v. 2021	27
Martinseurakunta mukana saarten tapahtumissa	31
Hyvä 2x-lehden lukija.....	32
Kirja ja sen kirjoittaja	33
Kv-ystävötoiminta.....	35
2x-lehden toimitus	41
Kakskertaseuran yhteystiedot.....	42
Kakskertaseuran myyntituotteet.....	43

*Rauhaisaa Joulua ja
Onnea Vuodelle 2022!*

Toivottaa Kakskertaseura ry ja lehden toimitus

Kansikuvan ja tämän sivun taustakuvan on kuvannut Pirjo Koskinen.

Pääkirjoitus

Jokasyksyinen pimeys on jälleen vallannut maiseman, mikään yllätys se ei tosin ole. Pelottavan paljon on näkynyt pimeitä kulkijoita teiden varsilla. Tosin pyörätieosuuksilla se ei niin vaarallista ole, mutta täytyy niidenkin joskus tie ylittää. Pahin tilanne on pimeys, siihen lisättynä sade ja mustapukuinen kulkija kapealla

tiellä. Onneksi ei ole mitään pahempaa sattunut tai tullut tietooni.

Lokakuun alusta on piholle sytytelty kausivaloja valaisemaan maisemaa ja mieliä. Muistan lapsuudesta, kun kotoa pimeässä lähti kulkemaan, ei ollut valon valoa. Anttilan ja Nikkilän valot olivat

Kuva: Tuire Lindqvist.

ensimmäiset näkyviin tulevat, noin puolen kilometrin päässä. Siitä kun jatkoj silloista Erikvallan hiekkatietä Kaivoisiin, ei montaa ikkunaa ollut, joista olisi valoa näkynyt. Katuvaloista ei osannut edes haaveilla.

Koronatilanne on rokotusten osalta hyvällä mallilla, tartuntoja silti riittää, kun rajoituksia on purettu. Maailmalla tosin rajoituksia on taas lisätty, kiihtyvien tartuntojen noustessa uusiin ennätyslukemiin. Kaks kertaseura joutui perumaan loppukesän tapahtumia, syksyn

Kuva: Tuire Lindqvist.

tullen on sentään ovet jo voinut aukaista. Seurakuntakin on saanut kirkon avattua, loppuvuosi näyttää tapahtumien osalta palaavan ennalleen. Toivotaan, että uusilta rajoituksilta vältytään ja tilaisuudet saadaan pidettyä suunnitellusti.

Kesä kului itselläni talon ulkovuoraus-ta uusiessa, maalausten osalta oli liiankin helteistä. Remontti venyi syksyyn ja alkoivat sateet, jotka lykkäsivät tuntu-vasti aikatauluani. Nyt on ulkopuoliset työt tehty ja pääsee sisähommiin.

Keväällä kirjoitin, että metsät ovat täynnä kuusenlatvuksia, niin ettei sekaan tahdo mahtua. Nyt on osa lenkipoluista Satavan keskiosissa tuhottu täysin, metsäkoneet ovat kaataneet ja ajaneet rungot pois. Metsä on täynnä latvuksia ja karsintajätettä sekä lisäksi ranteenpaksuista vesakkoa. Koiratkin tietävät, että tästä se polku meni, muttei tästä pääse, katsovat minuun, että mitä nyt tehdään. Olen saanut asiasta viestettä ja kuvia sähköpostiin, on kyselty mitä tälle voi tehdä, kenen on vastuu.

Kaks kertaseura toimii jäsenistön ja kaikkien saarten asukkaiden hyväksi, järjestämällä retkiä, tapahtumia ja tilaisuuksia. Toimintaan kaivattaisiin lisää ihmisiä ja perheitä osallistumaan ja ideoimaan uusia ajatuksia. Otathan yhteyttä ja osallistu, tai anna kehitettävää palautetta, miten voisimme toimia entistä paremmin saarelaisten hyväksi.

Rauhaisaa joulunaikaa ja onnea uuteen vuoteen!

Mäntykuolemia saarillamme

Arboristi Tero Ranta mittelee vakavan näköisenä katseellaan männikköä Kaksikerran Vapparin rannan suurilla kallioisilla pihoidilla. Päivä kylpee kauniissa myöhäissyksyn aurin-gossa, lämpimän mukavaa on, mutta arboristin uutiset eivät kaikilta osin ole mukavia. Muutaman latvastaan ruskean ja kuivan männyn tulevaisuus ei näytä valoisalta.

Menneen kesän hurja kuivuus ei yksin ole syytä tähän surulliseen näkyyn. Mäntyjen juuristo on heikentynyt sekä kuivuudesta että mahdollisesti männynjuurikäävistä, joka myös on alentanut puun vedenottokykyä ja estänyt puun pihkaan perustuvaa puolustautumista tätä uutta vihollista, okakaarnakuoriaista, vastaan.

Tämä kuoriainen on vain n. 2-4 mm kooltaan, silmin siis ei juuri havaittavissa, mutta sen tekemät reiät kaarnaan ja monikuvioiset käytävät männyn kaarnan alla kertovat kuoriaisten yhdyskunnasta ja männyn kohtalo on tällöin sinetöity. Arboristi määrittelee puun kaatokuntoiseksi ja puuaineksen poltettavaksi, kuoriaisen mahdollisten toukkien tuhoamiseksi.

Pitiskarin mäntyjä, joihin okakaarnakuoriainen on pesiytynyt. Kuva: Hanna Euro.

Kaadetun männyn latvaosassa tuhot tulivat todella selkeinä esiin ja runko oli aivan sinistäjäsienen siniseksi värjäämä. Kuva: Hanna Euro.

Tero Ranta korostaa, että kaikki kuivahaneet männyt eivät välttämättä ole okakaarnakuoriaisen saastuttamia. Samaa sanoo kaupungin metsätalousinsinööri Timo Vahala. Toisin sanoen, voi odotella jonkin aikaa ja seurata puun mahdollista selviytymistä tilapäisestä kuivuudesta. Kuoriainen on kuitenkin riesa, joka on leviämässä Suomessa, itärajan tienoilta nyt siis myös lounaisrannikolla. Turussa on Timo Vahalan mukaan ollut joitain esiintymiä. Kaksikerran saarilla on tiedossa tuhoja Vapparin rannan lisäksi Satavassa Airiston reunalla.

Jos omalla palstallanne epäilette näitä ikäviä okakaarnakuoriaisivieraita, tarkempaa tietoa toimista saa Luken sivuilta ja oheisesta linkistä. Myös arboristi voi pyynnöstä vierailla varmistamassa ja neuvomassa asiasta.

Lisätietoa tuholaisista löytyy Luonnonvarakeskuksen sekä maa- ja metsätalouseläntalouden palvelukanavan sivuilta: www.luke.fi ja www.farmit.net/metsä

Hanna Mujunen

Satava-Kakskerta kirppisralli 2021

Satava-Kakserran alueella järjestettiin sunnuntaina 13.6.2021 kirppisralli, jossa oli yhteensä 20 myyntipistettä eri puolilla Satavaa ja Kakskerta. Myyjät ilmoittautuivat etukäteen ja myyjäksi pääsi, kun oli oma osoite jossain saarilla. Osassa pisteistä oli paikalla useampi myyjä. Kirppisrallipäivän sää oli kaunis ja aurinkoinen. Kävijöitä kohteissa laskettiin neljän tunnin aikana 100-200 myyntipistettä kohden. Ralliin osallistuville tehtiin kartta helpottaman kohteiden löytämistä ja se sai paljon kiitosta. Myytävistä tuotteista oli tehty lista, jolloin pystyi hakeutumaan erityisesti itseä kiinnostaviin kohteisiin. Myytävänä oli esimerkiksi työkaluja, lasten-

tarvikkeita, kodintavaraa, vaatteita, huonekaluja, valaisimia, ullaakon aarteita, hopeaesineitä ja taidetta. Joissain kohteissa oli pieni kahvila, josta sai virvokkeita ja vaikka mansikkaleivoksia tai raparperiirakkaa. Osa kävijöistä oli tullut kaukaakin autolla, osa kävi pisteitä läpi pyörällä reippaillen ja osa oli kävellyt naapurustosta.

Kirppisralli koettiin onnistuneeksi, kohteet oli helppo löytää ja myyjät olivat tyytyväisiä myynteihin. Kirppisralli osoit-

Vinjetti: "Rallin huumaa", piirros Sanna Jokela.

tautui kivaksi ulkotapahtumaksi korona-
rajoitusten keskellä. Lisäksi ihmiset tu-
tustuivat toisiinsa ja tekivät hyviä ostok-
sia. Rallista tiedotettiin paikallisissa Fa-
cebook-ryhmissä. Kirppisrallin palaute
oli kaikin puolin positiivista, tapahtumas-
ta tykättiin ja toivottiin uutta rallia myö-
hemmin syksyllä tai viimeistään ensi
vuonna. Seuraavaan tapahtumaan toi-

vottiin parannuksia kohteiden mainos-
tamisessa tapahtumasivuilla ja heräsi
ajatus siitä, että kohteet tai tienhaarat
voisi ensi kerralla merkitä, vaikka jollain
tietyllä värillä, niin kohteiden löytäminen
olisi vielä helpompaa. Suunnitelmassa on
järjestää uusi Satava-Kaksikerta kirppis-
ralli kesäkuussa 2022.

Elämää koirien kanssa/ehdoilla

Elämää eri rotuisten koirien kanssa on nyt jo takana viitisenkymmentä vuotta iloiseen ja suruineen. Elämä ilman koiria ei ole mikään vaihtoehto meille. Tällä hetkellä meillä on kolme bernipoikaa. Bernielämämme alkoi vuonna 2013, jolloin pitkien selvitysten, soittojen ja sähköpostittelun jälkeen saimme lopulta hakea Nukan kotiin. Koska työpäivämme matkoineen olivat pitkiä, ajattelimme, että Nuka tarvitsee

kaverin. Koirathan ovat laumaeläimiä. Näin elämäämme tuli Karu keväällä 2015. Koirat nauttivat selvästi toistensa seurassa, mitään eroahdistuksia tai paikkojen tuhoamista ei milloinkaan ole sattunut. Ja mukavaa oli myös se, että näin meillä molemmilla oli koira talutus-hihnassa lenkeillä. Mikä onkaan sen mukavampaa kuin kulkea luonnossa koirakavereiden kanssa. Komea Karu herätti myös tyttöjen kiinnostuksen sillä

Bernipojat. Kuva: Tuire Lindqvist.

seurauksella, että Karusta tuli isä keväällä 2020 ja meille tuli Ruka Karunpoika.

Heti jo Nukan tultua kotiin liityimme Lounais-Suomen bernit -yhdistykseen. Joka lauantai kesä- ja joulutaukoja lukuun ottamatta kokoontumme LSB:n koirakentälle bernejä kouluttamaan. Siellä koirille opetetaan tarpeellisia taitoja arkielämää varten ja koirat pääsevät myös tutustumaan erilaisiin harrastuksiin kuten esim. Rally-Toko, koiratanssi, agility. Myös meille lauantait ovat mukavia päiviä. Saamme viettää aikaa samanhenkisten kavereiden seurassa ja myös me opimme aina jotain uutta. Kiinnostus yhdistyksen toimintaan johti siihen, että tällä hetkellä olemme molemmat mukana johtokunnan toiminnassa. Yhdistyksellä on normikoulutusten lisäksi paljon muutakin toimintaa. Järjestämme erilaisia luentoja, koulutuksia, tutustumisia, kilpailuja ja toimimme vapaaehtoisina koiranäyttelyissä. Lisäksi järjestämme yhteislenkkejä Turun ja lähiseutujen ulkoilualueilla, talkoilla hoidamme omaa koulutuskenttäämme, toisinaan järjestämme myös tilaisuuksia ilman koiria.

Elämä koirien kanssa on mahtavaa, mutta se myös vaatii paljon. Se on elämäntapa. Koirat tarvitsevat ulkoiluttamista useita kertoja päivässä. Joka päivä, säästä riippumatta. Koiran terveydestä ja hyvinvoinnista on huolehdittava, esim. rokotettava säännöllisesti. Jo pentuna koira pitää totuttaa ihon, turkin, silmien, korvien, kynsien ja hampaiden säännölliseen hoitoon. Nykyään suuren haas-

*Perhe koolla; Tuire, Rami ja pojat.
Kuva: Hannele Kankare*

teen meille ovat tuoneet punkit. Niitä kun on bernin pitkästä ja paksusta turkista mahdotonta löytää, ainoana vaihtoehtona on punkkilääkitys lähes 8 kk ajan vuodessa. Koirien kanssa pitää varautua eläinlääkärikäynteihin ja niihin kuluu helposti useampi satanen. Rahaa kuluu tietysti myös koirien omiin tarvikkeisiin, ruokaan, puruluihin ja herkkuihin.

Myös kodin sisustamisessa pitää ottaa koirat huomioon. Bernien kanssa lattia- materiaalin pitää olla kestävä ja myös kosteuden kestävä. Mitään rikkimenevää ei kannata asettaa matalille tasoille, koska iloiset hännät heilauttavat ne vauhdilla lattialle. Elämä koirakodissa on mielenkiintoista, juuri kun olet laittamassa imuria pois, nousee joku berneistämme reippaasti itseään ravistellen ja

näin lattialle leijuu useampi karvatupsu. Ja juuri kun on saanut lattiat pestyä, sisälle ryntää pari iloista veijaria, jotka olivat lenkillä löytäneet kivan lätäkön. Koiranomistajina emme voi hetken mielijohteesta lähteä matkoille, vaan ensin pitää hankkia koirille turvallinen ja hyvä hoitopaikka tai hoitaja kotiimme. Ellei ole omaa tuttua hoitajaa, voi tämä olla haastavaa, koska hyviin hoitopaikkoihin pitää tehdä varaukset ajoissa eikä hoitopaikkajaksot halpojakaan tietenkään ole.

Sosiaalinen media on mahdollistanut sen, että erilaisten berniryhmien kautta olemme tutustuneet koirakavereihin ympäri Suomea. Lähes joka seudulta löytyy nyt kavereita, joita voi käydä ohiajaessa moikkaamassa. Lisäksi berniryhmistä saa pitkänlinjan kasvattajilta ja

koiranomistajilta kultaakin kalleimpia neuvoja, vinkkejä ja jopa suoranaista apua, kun siihen on tarvetta.

Meidän on aina mukavaa tulla kotiin, myös muutaman minuutin poissaolon jälkeen, kun eteiseen ryntää kolme iloista bernipoikaa pehmolelut suussa onnellisena, kun taas on joukko koossa. Meidän poikien kanssa ei yksinäistä hetkeä tule, joka askelta seuraa ainakin yksi kolmesta uskollisena. Koska bernit ovat paimenkoiria, pitävät meidän poikamekin myös lenkillä huolta siitä, että koko porukka pysyy koolla eikä kukaan katoa omille teilleen.

Bernit ovat myös mitä parhaimpia lohduttajia, olipa kyse sairaudesta tai surullisesta olost. Nukalla oli jo alle vuoden ikäisenä tärkeä rooli lähihoitajana, kun sairastuin vakavasti. Nukan seurassa minun oli turvallista ulkoilla ja ottaa päivätorkkuja. Kun olemme metsälenteillä kompastelleet ja kaatuneet, ryntäävät heti kaikki kolme ottamaan selvää tilanteesta.

Kaikkein vaikeinta koiranomistamisessa on koiran sairastuminen ja koirasta luopuminen, se että koirien elinaika on niin lyhyt jakso ihmisen elämässä. Tärkeintä on osata luopua koirasta silloin, kun koiran elämä ei enää ole elämisen arvoista. Koiranomistajan pitää henkisesti valmistautua rakkaasta koirasta luopumiseen ja pitää myös olla valmis olemaan koiran turvana viimeisellä hetkelläkin.

Kuva: Olivia Laine.

Hanna Laine

Höyttisten hevosten kuulumisia

Arki-iltaisin Höyttistentien kotital-
lissa on kova tohina, kun tallitytöt
laittavat heiniä ja varustavat he-
voset ratsastukseen. Hevoset ovat ter-
veitä ja tyytyväisiä, kun niillä on sään-
nöllinen liikunta. Tallilla käy tyttöporuk-
ka, joka ottaa aina uudet tulokkaat hyvin
mukaan hommiin. Instagramiin laitetaan
kohokohdat ja lempihepan kuvia joka

kerta. Kesällä tytöt järjestävät itse hep-
paleirin ja sen ohjelma suunnitellaan
tarkasti. Viime kesänä leirillä käytiin läpi
mm. hevosen ensiapua ja hyvinvoinnin
perusasioita. Leirikisat kuuluvat tietysti
ohjelmaan. Mikä hienointa, leiriruoka
kokataan myös tyttöjen kesken ja aikui-
silta kysytään neuvoja, jos niitä edes
tarvitaan.

Tällä hetkellä tallissa asuu vuonohevonen Leo, connemara-ruuna Forte ja saksan ratsuponitamma Lumi. Lumilla ja Leolla on ikää kohta 19-vuotta, mutta molemmat ovat niin hyvässä kunnossa, että eipä tuota ikää uskoisi. Forte on jengin uusin tulokas ja ikää sillä on 11 vuotta. Se on taitava kouluponi, kun taas Lumi rakastaa esteitä yli kaiken. Leon bravuuri on kiipeillä metsäpolkuja. Nyt tosin sitä ei olla tehty, kun metsästyskausi alkoi ja metsä on muutenkin liian märkä maastoltaan tähän aikaan vuodesta. Leo sai taas tänäkin syksynä raidat kylkiin, koska kasvatti hyvissä ajoin niin paksun mämmuttikarvan, että läikähtyi kuumuuteen. Raidat on siis klipattu koneella, ja kyllä oli hevonen tyytyväinen sen operaation jälkeen.

Hanna, tallin omistaja, on juuri suorittanut uuden tutkinnon; ratkaisukeskeinen eläin- ja luontoavusteinen lyhytterapeutti. Ajatus lähti itämään muutama vuosi sitten, ja nyt haave alkaa pikkuhiljaa toteutua. Hanna ja kaksi hänen kurssikaveriaan yhdistivät osaamisensa, ja syntyi Stuga-niminen hyvinvointipalvelu. Hevoset voivat opettaa ihmisille paljon tunteista ja oikeastaan se on koko jutun ydin. Ensi vuonna Höyttistentien kotitalilla voi käydä harjoittelemassa vaikka läsnäolon taitoa. Tällöin ponia rapsutellaan, harjataan tai tarkkaillaan niiden laumakäyttäytymistä tallipihalta. Toinen Stugan kotitalli on Paattisilla, nimeltään Tyynelän tila.

<https://stuga.fi>

Kuva: Ronja Vahvelainen.

Kakskerrassa on kolme ammattikalastajaa

Meri ei päästä kalastajaa helpolla

Teksti: Eva Latvakangas, kuvat: Ritva Nummiö

Satavan Kotiahontien päässä on tukeva venelaituri, johon Järvistensaaren asukkaat ja kesävieraat kiinnittävät veneensä, kun käyvät saareltaan isommassa rannassa. Rannalla seisovia riepottelee rivakka syystuuli. Olemme lähdössä kalastajan matkaan, ja suoraan sanoen, vähän pelottaa.

Järvistensaaresta lähestyy merkillinen ilmiö: vähän kuin minikokoinen Föri olisi tulossa laituriin. Se on kalastaja Hannu Lahtosen henkilökohtainen yhteyslautta, itse suunniteltu ja rakennettu Uponorin viemäriputkista ja laudoista. Korkeiden telineiden päälle saa tarvittaessa presukaton.

Lautalla seisoo kaksi hahmoa: ruorissa Lahtonen ja keulassa Frida, maailman ihmisrakkain irlanninterrieri. Keskellä lauttaa nököttää valkoinen puutarhatuoli. Vieraita varten, jos haluavat istua kyydissä.

Järvistensaaren föri lähestyy. Keulassa Frida ja ruorissa Hannu Lahtonen, aluksen suunnittelija ja rakentaja.

Lahtonen ottaa vastaan ajopelinsä ihastelun leveästi hymyillen.

Hannu Lindholm (keskellä) on usein työparina Lahtosen rysän ja verkon nostossa.

- Monella naapurilla on samanlainen, hän valistaa. – Ovat käyneet ottamassa mallia.

Perämoottorilla varustettu lautta pörrähtää kapean salmen yli kohti Lahtosen talon laituria ja sen ympärille kiinnitettyä veneiden parvea.

Rannassa on vaikuttava lasiseinäinen laitos: ilmeinen kalankäsittelytehdas. Huuhtelualtaita, kylmätiloja, säilytyshyllyjä täynnä merellisiä työkaluja ja kaikkea, mitä kalastaja suinkin saattaa tarvita.

Sen edessä odottaa toinen kakskertainen kalastaja, Hannu Lindholm. Miehet ovat jo aamulla käyneet kokemassa

rysät. Niiden tyhjentämisessä ylimääräinen käsipari on tarpeen.

Lindholm muutti kesäkuussa Erikvalasta kaupunkiin, mutta kalastaa jatkuvasti vanhoilla kalavesilläään. Kakserrassa on kaikkiaan kolme ammattikalastajaa: näiden kaverusten lisäksi Ari Lehtonen Myllykylässä. Kaikilla on omat aluensa, mutta yhteistyötä tehdään.

Kilpailua kaloista on vain hylkeiden kanssa. Ei kalastajien kesken.

Hylkeet ovat kalastajan murhe ja vihollinen.

- Arvaa miltä tuntuu, kun lähtee nostamaan verkkoa, jolla on tarkoitus saada leipää perheen pöytään, ja löytää verkosta vain reikiä ja revittyjä kalanpäitä, Hannu Lahtonen sanoo.

- Siinä on syy, miksen kalasta enää Airistolla. Hylkeet ovat vallanneet sen täysin.

Lahtosen ilme on murheellinen. Hän aloitti kalastajan uransa Airiston aalloilla, mutta nyt on etsittävä uusia kalavesiä. Ne ovat hajallaan pitkin sisäsaaristoa, sillä kalastaja tarvitsee työhönsä luvan vesialueen omistajalta. Tällä suunnalla rannat ovat täynnä kesämökkejä, eivätkä mökkiläiset useinkaan halua ammattikalastajaa vesilleen.

Lahtonen ei sitä ymmärrä. Kalat eivät tonttirajoja tunne, eikä verkkokalastaja voi yhtä vesipalstaa tyhjentää. Kalastaminen pitää kalakannan terveenä. Sen verran kalastussopimuksia Lahtonen kuitenkin on saanut, että saa toistakymmentä verkkoaan veteen ja niistä kohtuullisesti kalaa. Ja rysät päälle.

***

Nyt olemme menossa Paraisten Rövarholman edustalle nostamaan satametristä verkkoa.

Vene on pieni, avonainen mutta tukeva kalastajapaatti. Takana on ohjauspulpetti, johon on kiinnitetty viistokaiku-luotain ja karttaplotteri. Me mahdum-

Kohtaaminen merellä: Luonnonvarakeskuksen tutkijat käyvät säännöllisesti tarkastamassa hylkeen-karkoittimien tehon.

me paatin etuosaan, muovisten kalalaa-
tikoiden seuraan. Koirat jäävät murheel-
lisen näköisinä laiturille katsomaan pe-
räämme.

Rövarholman rannassa, tarkemmin
sanottuna Seppo Lehtisen kuuluisuutta-
kin saaneella mökkilaiturilla, on Luon-
nonvarakeskuksen ja Maa- ja metsäta-
lousministeriön tutkimuslaitteet, joilla
lähetetään mereen äänisignaalia hylkei-
den karkottamiseksi.

Aloite kokeluun on Hannu Lahtosen.
Samanlainen projekti on ennestään me-
neillään Luonnonmaalla, mutta se on
yksityinen. Siellä laitteet lähettävät yh-
täjaksoista ääntä, joka kuulemma häirit-
see lähitieneen asukkaita. Rövarholman
karkoteääni on jaksottainen ja epäsään-
nöllinen. Laiturilla seisoo kuulee sen
heikkoina kiekaisuina – kuin jossakin
kaukana ääntelisi vihainen vesilintu.
Ääntä ei erota luonnon äänistä, jos sitä
ei erikseen kuulostelee.

Samanlainen laite äänтелеe salmen
toisella puolella Satavan rannassa. Lait-
teiden kohdalla on näkyvä taulu, jossa
varoitetaan sukeltamasta koealueella.
Veden alla ääni on läpitukeva ja saattaa
vahingoittaa kuuloa.

Hylkeen kuuloa ääni ei vahingoita,
Lahtonen vakuuttaa. Hylkeet pysyvät
kaukana.

Laitteen vaikutusta kalakantaan tutki-
taan parhaillaan. Paikalle kaartavassa
Luonnonvarakeskuksen veneessä on

*Rövarholman edustalta kaikuu veteen kiusallinen
äänimerkki, joka pitää hylkeet loitolla. Kaloja tai
rannalla olijoita se ei häiritse.*

kalatutka, joka kartoittaa kalojen liikkei-
tä. Toistaiseksi näyttää hyvältä, mutta
aika näyttää, palaako alueen kalakanta
entiselleen.

Laiturin ulkopuolella on Lahtosen verk-
komerkki. Hän kurkottaa riuskasti köy-
den veneeseen ja komentaa meitä siir-
tymään pois alta.

- Ellette halua kastua! hän nauraa ja
alkaa vedellä verkkoa veneen perän ylitse.

Ensin verkossa nousee levän riekaleita,
sitten pari risuja. Sitten pieni ahven,

jonka Lahtonen heittää pois. Sitten hauki. Sen kalastaja irrottaa varovasti, lyö kalikalla päähän ja heittää muovilaatikon pohjalle niin että roiskahtaa.

- Kuha on kyllä se, mitä täällä kalastan. Eilen tältä paikalta tuli kuha toisensa jälkeen.

Nyt kuhia nousee kolme, samoin haukia, pari ahventa ja muutama isompi lahna.

Kun koko sadan metrin pituinen verkko on soljunut veneen perän yli ja puhdistettu kaloistaan, Lahtonen pöräyttää perämoottorin taas käyntiin. Vielä yksi verkko on tänään nostamatta. Se on Satavan lounaispuolella, lähellä kotirantaa.

150 metriä pitkistä verkosta löytyy kolmattakymmentä vonkaletta, melkein puolet niistä kuhia. Ylimääräiset kalat lentävät kaarella laidan yli lokeille.

- Eilen tuli merikotka hakemaan saalista. Nyt on liian myöhä, se liikkuu enemmän aamulla, Lahtonen pahoittelee.

Kaarramme takaisin yli hämärtyvän meren. Meren kylmyys kipristelee varpaita veneen pohjan läpi, rantaan pääsy helpottaa. Koirat Frida ja Snus ovat salamana vastassa.

- Tässä, sanoo Lahtonen ja ojentaa käteen pienen kuksan, johon on kaatanut kulauksen rommia. Merimiesten ja kalastajien pelastus.

Hannu Lahtonen on syntynyt Järvistensaaresta. Hän on kahden torpan.

Lahtosta ei tosin palella. Tukevan kuoritakin alla on merinovillainen ihopaita, ei muuta. Pitää lämmön ja imee kosteuden. Tärkeätä on valita oikeat laatumerkit, hän esittelee vaatteitaan.

Merellä oppii varustautumaan kaikkia ilmoja vastaan. Kala käy pyydykseen varsinkin syksyllä ja talvella, eikä ammatissa viihdy pitkään, ellei silloin pysy lämpimänä.

Hannu Lahtonen jättää kalansaaliin kalatehtaansa säiliöön ja lähtee harppomaan ylös mäkeä kohti kotitaloaan. Hän on syntynyt Järvistensaaresta ja asunut

unnostanut perheen kodiksi kotitalan entisen muonamie-

lapsuutensa samassa paikassa, maatilan poikana. Tilalla oli sekä lehmiä että lampaita ja satoja omenapuita, joiden hedelmiä käytiin kaupungissa myymässä.

Maailma kutsui kuitenkin nuorta miestä pärjäämään omillaan. 70-luvulla Hannu Lahtonen perusti Turussa hedelmä- ja vihannestukkukaupan ja kävi kauppa sekä kotimaassa että Etelä- ja Itä-Euroopassa.

1980-luvulla yritys alkoi yskiä. Lahtosen perhe – Hannun lisäksi lääkärivaimo ja kaksi tyttäretä – rakensi kotitalan enti-

sestä muonamiehen talosta itselleen sopivan kodin ja muutti takaisin saareen.

Siitä lähti kalastajanura.

- Merikapteenin paperitkin on tullut hankittua, hän kehaisee.

- Ei alan vaihdon takia, vaan kalastajan työn tueksi. Jos kalastaa avomerellä yli 24-metrillä aluksella, pitää olla kapteenin tutkinto.

Merenkulkijoita ovat molemmat, sekä merikapteeni että kalastaja. Ja kumpikin on aluksensa päällikkö.

***

Meri ei päästä kalastajaa helpolla. Lahtonen kiertää toistakymmentä yli satametristä verkkoa joka päivä ja tyhjentää kymmenkunta isoa rysää. Aamuksi pitää saada niin iso saalis, että kannattaa lähteä viemään sitä kaupunkiin

Hannu Lahtosen ”kalatehtaasta” löytyy kaikki kalastamiseen ja kalankäsittelyyn tarvittavat tavarat.

myyntiin. Lasti lähtee heti tuoreeltaan kauppaan.

Lahtosella on sopimus kauppahallissa kalaa myyvän Wallinin kanssa. Kauppa ostaa kaikki kalat, jotka Lahtonen tuo.

Muitakin ostajia on. Maailmaa kiertäneellä Lahtosella on verkostoa tallella tukkukauppiiaan ajaltaan, ja hänellä on edelleen myyntiä Venäjää ja Italiaa myöten.

- Kunhan eivät hylkeet pilaa ammattia, hän vakavoituu.

Lahtonen on ollut mukana ajamassa muutosta EU-lainsäädännön hyljepykälään, jonka mukaan kaupallinen hylkeenmetsästys on kielletty. Lahtosen mukaan pykälä perustuu vuosikymmeniä sitten Kanadassa nousseeseen kohuun, jossa pieniä kuutteja oli ammuttu jäälle.

Metsästyskiellon kumoaminen on mahdotonta poliittisista syistä. Mikä puolue ottaisi ohjelmaansa suloisten kuuttipalleroiden jahtaamisen?

Mutta, ellei hylkeitä saada kuriin, kalastus loppuu ennen pitkää koko Itämereltä, Lahtonen ennustaa.

Pulsa lahna pääsi laatikkoon haukien, kuhien ja ahventen joukkoon. Saalis oli kohtalainen.

Kaksikerran saaren kalastaja

Kaksikerran saaren Myllykylässäkin toimii ammattikalastaja, Ari Lehtonen. Arin tie kalastajaksi alkoi harrastuksesta, Hirvensalon kotirannoilta, kunnes hän ”puolivahingossa” 90-luvulla pääsi työkaveriksi Kaksikerran Hinttisten saaren kalastaja Reilimolle. Se puolivahinko vei mennessään ja ammatti oli löytynyt.

Ammattikalastajan omaksi tukikohdaksi onnistuttiin saamaan 2000-luvun alussa, suvun entisen kesämökin paikalle, Vapparin rannalle, asialliset ja komeat puitteet sekä kalastukseen että saaliin jatkojalostukseen. Suuret ammattilaisen savustusuunit ovat ahkerassa käytössä, varsinkin kesäaikaan. Vuodenlopun juhlatesonki ja alkukesä juhannuksineen

Kalastaja Ari Lehtonen satamassaan Vapparin rannalla, kalastusverkot nokkelasti suojassa tynnyreissä. Kuva: Ritva Nummiora.

Kalastaja Ari Lehtonen ja jämerä verkkoveneensä, jämeryys oli erityisen tarpeellinen Airiston olosuhteissa -- silloin kun sieltä vielä sai kalasaaliita. Kuva: Ritva Nummiora.

ovat myös erityisesti aikaa, jolloin suomalaiset tarvitsevat perinnekalansa!

Osa Arin tuoreesta saaliista menee Kauppahalliin Wallinille ja osa maukkaita savustus- ja graavituotteista on korvamerkitty lähitienoiden yrittäjille, kuten Ruissalon telakalle ja Naantalin Trapille ja Merisalille. Mutta meidän paikallisten kanta-asiakkaiden onneksi myös kotimyyntiä saa täältä Mäyrämäentien päästä, ennakkoon sovitun mukaisesti!

Niin, saa siis silloin kun saa ts., kun sitä pyydystettävää kalaa siis on. Kuulostaa hämmäntävältä, mutta kalakannan tilanne saariemme lähivesillä on Ari Lehtosen mukaan varsin hälyttävä. Vain Lemuna-

Vapparin rannan syksyistä ammattikalastajan työympäristöä, talven verkoilla kalastusta jään alta odotellessa. Kuva: Ritva Nummiora.

Ammattilainen mahtavine savustusuuneineen. Kuva: Ritva Nummiora.

ukon vesillä, Kaarinan ja Turun rajoilla, voi nykytietojen mukaan odottaa saavansa kelpo saalista verkoilla. Kuhasta on kova kilpailu eikä kilpakumppanina suinkaan ole naapuri, vaan uusi merenelävätulokas, hylje. Nokkelana uutena maahantulijana se on oppinut tähystämään verkkomerkit jo kaukaa ja suunnittelee ilmeisesti ateriansa niiden opastamina.

Airiston ja Vapparin ennen niin rikkaat kalavedet ovat nyt suuren muutoksen kourissa. Tämä lienee monien asioiden summa, eikä ratkaisu ole helpolla tai hetipian saatavissa, ei hylkeen diettiin

eikä veden laadun tai ilmaston muutoksiin.

Nautitaan siis entistäkin enemmän vielä saatavilla olevista kalaherkuistamme ja ollaan kiitollisia, että meillä on ”omat kalastajamme” edesauttamassa niiden syntymistä.

Kakskertatalon kuulumisia

Kakskertatalo on toiminut koronan aikana ihmeellisen vilkkaasti. Talossa noudatetaan Turun kaupungin antamia koronaohjeita. Kokouksia on voitu pitää myös ulkona ja sisälläkin on ollut pienille ryhmille riittävästi tilaa. Siivoukseen on kiinnitetty erityistä huomiota desinfiomalla kosketuspinnat säännöllisesti.

Kakskertatalon ympäristö on muuttunut ja muuttuu paljon. Talon taakse on ajettu runsaasti uutta maata ja sinne on muodostumassa oleskelu- ja leikkipaikka nuotioalueineen. Näin syntyy lisämahdollisuuksia esim. partiotoiminnalle. Alun perin lisämaata ajettiin talon taakse siksi, että päästäisiin maalaamaan talon seinä. Ilman lisämaata paikalle ei

Henkilönostin pääsi itse nostettavaksi.

Sisäkuva Kakskertatalolta. Kuva: Outi Kauppi.

saisi nosturia. Parvekkeen uusiminen sentään onnistui telineitä käyttämällä. Talon maalaus suoritettiin ja suoritetaan talkootyönä ja tarvittavat maalit ja muut tarvikkeet antaa Turun kaupunki. Talon edessä ja takana olevat sisäänkäyntien portaikot on uusittu. Maalausprojekti saatetaan loppuun ensi vuonna. Tällöin uusitaan avustusrahojen turvin myös talon etupihaa ja tehdään sisääntulo esteettömäksi. Partiolaisten laavu on jo partio-ohjelmasuorituksen osana nousut lähimetsikköön. Ensi vuonna toteutetaan asukasbudjetoinnin varoin maalämpösystemi. Kiitos kaikille, jotka kannattivat tätä suunnitelmaa. Odotettavissa on lämmityskulujen aleneminen.

Kakskertatalo on ollut Kakskertaseura ry:n ja partiolippukunta Kaks Kerran Kaksoispiste ry:n yhteisesti vuokraama Turun kaupungilta vuodesta 1985 ja sitä hoitaa ns. talotoimikunta. Aikaisemmin talo on toiminut yksityiskotina, kunnantalona ja terveystalona. Terveysaseman toiminta loppui 1980. Yläkerrassa on asunut vuokralaisia koko ajan. Turun kanssa asiat sujuivat alkuaikoina mukavasti, kaupunki tiedosti, että alueella ei ole muita vastaavia kokoontumispaikkoja ja avusti toimintaa tarvittavin remontein ja kohtuuvuokralla. Aikojen saatossa on saatu kaupungin vesi ja liitytty vesiosuuskunnan jätevesijärjestelmään. Talon tiilikatto poistettiin ja saatiin tilal-

le peltinen katto. Talo maalattiin kertaaleen ja sisällä on tehty pariin otteeseen isot remontit lattiasta kattoon. Koko sähkösystemi ja ulkovalot uusittiin. Keittiöön saatiin uusi liesi ja jääkaappi. Öljysäiliöt ja poltin uusittiin ja talo sai uudet lämpöpatterit. Talotoimikunta on varustanut tilat huonekaluilla ja tekstiileillä, joista osa on saatu lahjoituksina. Vuosikaudet tultiin mukavasti toimeen vuokratuloilla, useat eri yhdistykset ja yksityiset järjestävät omia kokouksiaan ja perhejuhliaan Kakskertatalossa.

Noin viisi vuotta sitten Turun kaupungin suhtautuminen Kakskertataloon ja muihinkin kaupungin vastaaviin kohteisiin muuttui totaalisesti. Jo sitä ennen vuokrahelputukset olivat pienentyneet, mutta olivat silti riittäviä. Nyt yllättäen karhuttiin koko käypä vuokra ja kaiken lisäksi pakotettiin suostumaan siihen, että vuokralaiset maksavat lämmityskulut. Tämä tietää molemmille vuokraa-

jayhdistyksille vähintään 2000 euroa vuodessa. Se on iso raha. Näin on men-ty jo neljä vuotta. Ikävä on niitä aikoja, kun kaupunki ymmärsi paremmin talon merkityksen alueen toiminnalle ja velvollisuutensa pitää sitä yllä. Olisi suotavaa, että kaupungin asenteisiin tavalla tai toisella tulee muutoksia. Monimutkaisten ja riittämättömien toiminta-avustuksien hakemisen sijaan tulisi saada takaisin kohtuullinen vuokrahelputus.

Kakskertatalo on mahtava paikka ja siellä on viikoittain 4-6 tilaisuutta. Ensi vuonna lupaamme järjestää kunnan tapahtuman, kun suunnitteilla olevat projektit saadaan valmiiksi. Talon 35-vuotisjuhlatkin jäivät koronan takia kahdesti pitämättä.

Outi Kauppi
Kakskertatalon isännöitsijä ja rahastonhoitaja

Kuva: Jarkko Koskinen.

Kakskertaseuran tapahtumia v. 2021

Seuran hallitus ja työvaliokunta koontuivat 8 kertaa kumpikin, mutta niidenkin kokouksista kevätkausi hoidettiin pääosin etänä - sähköpostilla ja teams-neuvotteluina.

Seuran vuosikokous hyväksyy toimintasuunnitelman, jonka osana on myös tapahtumakalenteri. Sen rungon rakentaa kulttuuri- ja toimintatyöryhmä, muut toimikunnat täydentävät sitä omalta toimialaltaan. Tapahtumat löytyvät myös seuran kotisivuilta ja niiden toteutukset esitellään kuvien kera uutispalsalla. Alle on koottu aikajärjestyksessä ne tapahtumat, joista Kakskertaseura on vastannut tai ollut järjestelyissä mukana. Koronan vaikutus näkyi toiminnassa, kaikki kevään ja kesän yleisötapahtumat jouduttiin peruuttamaan, mukana myös Kakskertapäivä ja Myllyjuhla. Uutena tapahtumana oli tarkoitus aloittaa paljon odotettu kirjapiiri, mutta sen aloittaminen oli pakko siirtää seuraavaan vuoteen.

Neuromakerho

Neuromakerho on ainoa läpi vuoden kulkeva tapahtuma, aina parittomien viikkojen tiistai-iltaisina. Kokoontumis-

paikkana oli keväällä oma kotisohva, kesällä tavattiin jo fyysisesti ja neulomiset hoidettiin kerhon jäsenten laitureilla ja terasseilla, syksyllä kokoontumispaikkana oli Kakskertatalo.

Terassineulojaiset; Kuva: Susanna Hellberg

25.2. Seuran vuosikokous

Kokous pidettiin poikkeusoloissa ja turvaetäisyydet huomioiden Kakskertatalolla. Kakskertaseuran ja Kakskertatalon sääntömääräiset vuosikokousasiat tuli hoidettua. Kaikki sujui ennakoidusti, vastuuvapaudet myönnettiin, suunnitelmat tulevalle vuodelle hyväksyttiin ja henkilövalinnoissa kaikille kirjattiin jatkokaudet.

16.5. Kaatuneitten muistopäivä

Koronasta huolimatta käytiin pienellä ydinjoukolla kunnioittamassa sodassa kaatuneiden veljien ja siskojen muistoa Kaks Kerran kirkolla. Kirkonmenot jätettiin pitämättä, mutta perinteiset kuitukset toki hoidettiin. Partiolaisten tekemät pienet kukkaseppeleet laskettiin kullekin 17 sankarihaudalle, Martinseurakunta ja Kaks kertaseura kukittivat sankarimuistomerkin kukkavihoillaan. Seurakunnan kappalainen Lasse Mustonen kertoi vaikeista sotavuosista ja niiden jälkeisestä jälleenrakentamisen ajasta. Koko tapahtuma videoitiin ja on nähtävissä seurakunnan kotisivuilla.

Lasse Mustonen kertoo sotavuosista; Kuva: Piia Kramsu.

Kaks kertatalon remontti

Talon maalausremontti oli tarkoitus päättää tänä kesänä, mutta säät eivät sitä sallineet. Alkukesän sateiden jälkeen

alkoi ennätyspitkä hellekausi. Siinä kuumuudessa maalikin olisi kuivunut jo pensseliin ennen sivelyä tai nahoittunut seinälle ilman imeytymistä puuhun. Ulkoportaat saatiin sentään kyllästettyä ja yläkerran parvekkeelle tehtyä uudet tukirakenteet.

16.6. Vaellusretki Apajankallioille

Seuraintalon parkkipaikalta lähdettiin 11 reippailijan ja opaskoiran kanssa. Reitti kulki Satavan vanhan koulun vierestä mäelle ihailemaan maisemia ja nauttimaan eväitä. Näkyvyyttä oli Raision myllylle ja Turun korkeimmille kerrostaloille saakka. Paluu Nikkilän kylän läpi Sampaantielle ja sieltä autoille.

Vaellusryhmä näköalapaikalla; Kuva: Piia Kramsu.

24.8. Myllytalkoot

Talkoot pidettiin, mutta ei niin laajana kuin alun perin ajattelimme. Ympäristöä siivottiin, kasvustoa raivattiin, mutta siipien maalaus jäi sään vuoksi tekemättä. Ensi keväänä jatketaan.

19.9. Makkaran paistoa laavulla

Kirkolta lähdettiin ja kävelyteitä kuljettiin Hyyrtilän laavulle. Osallistujajoukko oli

vähäinen, mutta tulet tehtiin ja makkarat tuli paistettua.

10.10. Vaellusretki Raustvuoren alueella

Tämän vuoden syysretki tehtiin Raustvuorelle. Matkan varrella tutustuttiin niihin taloihin ja näkymiin, joita jo 2x-lehdessä oli esitelty Raustvuoren kylän esittelyn yhteydessä. Näin luetusta saatu mielikuva konkretisoitui ja paikallistuntemus sen kuin lisääntyi, ainakin osalle meistä tusinasta osallistujasta.

23.10. Sadonkorjuupäivä

Sadonkorjuupäivää vietettiin perinteiseen tapaan Kaks kertatalolla. Tarjolla oli kulttuuri- ja toimintatyöryhmän tekemiä suolaisia syötäviä, joissa teemana oli metsä, ja jälkiruokana makeat leivonnaiset samalla teemalla. Esillä oli myös paikallisten kädentaitajien töitä ja tuotteita, joita saattoi sekä ihastella että ostaa.

Makea pöytä; Kuva: Marja Nieminen.

Loppuvuoden tapahtumia

Marraskuun lopulla lehden ollessa jo painossa järjestettiin muutamia tapah-

tumia ja joulukuu täyttyy vanhoilla perinteisillä tapahtumilla. Kotisivuilta löytyvät tarkemmat ohjeet ja ajoitukset tapahtumille ja niiden toteutumiset uutisoidaan myös lyhyesti siellä.

21.11. Askartelupäivä

Kaks kertatalolla harjoiteltiin erilaisia käsityötekniikoita; makrame-tekniikalla lasipurkkien solmeilua, miniatyyrivirkkausta ja kartonkikranssien tekoa. Kuvat löytyvät kotisivuilta.

24.11. Kaupunginosaseurojen syystapaaminen

Tapaaminen järjestettiin Brinkhallin kartanolla Kaks kertaseuran toimiessa isäntänä. Vierailijat tutustuivat kartanoon ja sen historiaan ja heille kerrottiin myös seuramme toiminnasta.

27.11. Pikkujoulu saarelaisille

Korona on pitkään estänyt yhteisten tapahtumien järjestämisen, mutta nyt rokotuskattavuuden saavutettua riittävän korkean tason, rajoituksia voitiin helpottaa ja Kaks kertaseurakin järjesti ohjelmallisen pikkujoulutilaisuuden Satavan Seurantalolla. Mukaan voitiin ottaa 70 osallistujaa ja tavoite tältä osin toteutui.

6.12. Itsenäisyyspäivän kirkko ja sankarivainajien muistaminen

Itsenäisyyspäivän kunniaksi järjestetään jumalanpalvelus Kaks kertan kirkossa klo 12 ja sen jälkeen muistetaan sankarivainajiamme laskemalla seppeleet sankarihaudoille ja sankarimuistomerkillä. Mukana järjestelyissä ovat taas Kaks kertan Kaksoispiste, Kaks kertaseura ja Mar-

tinseurakunta. Kirkkokahvit nautitaan Hennalassa.

11.12. Joulumyyjäiset Museotorpalla klo 11-14

Kotiseutuyhdistys järjestää perinteiset myyjäiset Museotorpalla ja seuramme on mukana omalla myyntipöydällä.

12.12. Joululounas Hirvilammella klo 13:30

Perinteinen jouluateria Hirvilammella. Ilmoittautuminen 6.12. mennessä osoitteella info.hirvilampi@gmail.com, yhteystiedot ja menu löytyvät kotisivuiltamme.

12.12. Kauneimmat joululaulut Kaksikerran kirkossa klo 16

Vuoden tauon jälkeen päästään taas laulamaan joululauluja Kaksikerran kirkossa, minkä jälkeen huoltokatoksella on tarjolla glögiä ja pipareita.

15.12. Brinkhallin metsäkirkko klo 18

Soihtu-/kynttiläkulkue lähtee kartanon pihalta kohti metsää, missä pidetään lyhyt hartaushetki. Omat kynttilät tai taskulamput mukaan!

19.12. Lasten kauneimmat joululaulut Kaksikerran kirkossa klo 13

19.12. Kauneimmat joululaulut Goes Pop

eli pop/jazz tulkintoina Kaksikerran kirkossa klo 18.

Kaksikerran kirkon muita jouluisia tapahtumia löytyy lisää tämän lehden Martinseurakunnan tapahtumia koskevassa jutussa.

Alkuvuoden 2022 ohjelmaa

Päivitetty tapahtumakalenteri hyväksytään seuran vuosikokouksessa osana toimintasuunnitelmaa. Siitä tulee tarkennettua tietoa jäsentiedotteina ja kotisivuilla. Ennen vuosikokousta käden-taitajat aloittavat kuitenkin jo tapaamisensa neulomakerhossa, ensimmäinen tapaaminen 18.1.2022. Kaksikertatalolla. Kaksikertaseuran vuosikokous pidetään helmikuussa. Siitä tulee erillinen kutsu jäsentiedotteena.

Partiolaisten rakentama metsäkirkko. Kuva: Pii Kramsu.

Martinseurakunta mukana saarten tapahtumissa

Kakskertaseura yhteisöllisenä toimijana tekee aktiivista yhteistyötä myös Martinseurakunnan kanssa. Tässä tapahtumia joulukuulle:

”Valoksi elämäsi polulle” - Jaana Pölläsen konsertti

la 4.12. klo 18 Kaksikerran kirkossa. Säestys Ville Uusitalo. Vapaa pääsy. Konsertin jälkeen mahdollisuus vapaaehtoiseen kolehtiin lähetystyön hyväksi.

Itsenäisyyspäivän Jumalanpalvelus ja sankarivainajien muistaminen 6.12.

klo 12 Kaksikerran kirkossa, kirkkokahvit Hennalassa (Hennalantie 10), Kakskertaseura hoitaa tarjoilun.

”Provastin pavunvarret” - Kaksikerran kirkon historiaa ja tarinoita ke 8.12.

klo 18 Kaksikerran kirkossa. Oppaana Outi Kauppi. Mukana myös Liisa Kuuse-la – Glögitarjoilu

Kauneimmat joululaulut 12.12.

klo 16 Kaksikerran kirkossa, minkä päätteeksi Kakskertaseura tarjoaa glögiä ja pipareita huoltokatoksella.

Brinkhallin jouluihin metsäkirkko

ke 15.12.2021 klo 18. Järjestäjänä Kaksikerran Kaksoispiste, Martinseurakunta ja Brinkhallin ystävät. Tarjolla glögiä ja

pipareita. Yhteislähtö kartanon pihalta. Varaudu lyhydellä tai taskulampulla!

Lasten kauneimmat joululaulut 19.12. klo 13 Kaksikerran kirkossa.

Kauneimmat joululaulut Goes Pop

eli kauneimmat joululaulut pop/jazz tulkintoina 19.12. klo 18 Kaksikerran kirkossa, Tane Kannisto saksofoni, Vesa Saloranta kontrabasso ja Timo Ustjugov piano.

Jouluaattona 24.12. Kaksikerran kirkossa, Lasse Mustonen ja Timo Ustjugov

- Jouluhartaus perheille klo 16
- Kaksikerran jouluhartaus klo 17

Martinkirkko ja ruska, kuva seurakunnan kotisivuilta.

Hyvä 2X-lehden lukija

Lehtemme lanseerasi muutamia vuosia sitten ihan oman palstan kaikille 2X-lehden lukijoille, toimitus kun ei välttämättä aina tiedä kaikkea, mikä lukijoita kiinnostaa.

Kiitos kaikille palstalle jo kirjoittaneille! Tämän Lukijan Kynästä -palstan pää tavoitteena on antaa puheenvuoro kirjoittajan jakaa kokemuksiaan ja muistojaan muillekin, esim. saariemme elämästä, menneestä ja nykyisestä, viihtymisestä täällä, ihmisistä ja yhteisöllisyydestä, historiasta ja luonnosta.

Nyky aika on sen verran vauhdikasta, että jo muutamassa vuodessa tuntuu, että ”kaikki on muuttunut.” Miten paljon se sitten onkaan muuttunut vuosikymmenissä!

Kaksikerran saarilla on pitkä historia. Voimme osin vain arvuutella, josko vuosituhansia sitten näille aavan meren kallioille oli ehkä jo muodostunut ”viikinkien kalastustukikohtia” (omalla jyrkällä rinnetontilla, puoli kilometriä rantaviivasta, kun tuli maamassojen alta esille runsain mitoin niitä meren hiomia punaisia silokallioita ja metallinpaljastuskojekin lauloi yhtenäistä virttä, kunnes akku loppui).

2X-lehden toimitus ottaa taas ilolla vastaan erilaisia tarinoita ja muistoja lukijoiltaan. Kesäasukkaat, talviasukkaat, vanhat ja uudet asukkaat, vierailijat, teillä kaikilla on omat tarinat ja omat toiveenne näillä saarilla olemisesta. On monenlaisia muistoja, hassuja tapahtumia, mielenkiintoisia naapureita (kasvi maan tyhjentänyt kettuperhe?), erityisiä arvostuksen kohteita ja toiveita tulevaisuudelle, yhteisen tekemisen ideoita ja ajatuksia.

Näistä kaikista kuulisimme mielellään lisää Lukijan Kynästä -palstalla. Jos mahdollinen muistojenne tai toiveidenne aihe tai kuvanne askarruttavat, toimitussihteeri (Jarkko Koskinen, jarkko.i.kos@gmail.com, 0400 822 855) antaa neuvoja, miten edetä. Lehti ilmestyy loppusyksyisin ja loppukeväisin, molempiin sopii juttuja tälle palstalle!

Kirja ja sen kirjoittaja

Olen satavalainen ja se väistämättä näkyy siinä, että kun lähdin kirjoittamaan dekkarihahmoa, tämä hahmo on taustaltaan satavalainen. Oli helppo miettiä miltä kesäinen Airisto näyttää, kun Airiston rannalla on itsekin istunut monesti merta katsellen.

‘Veden varaan’ on ensimmäinen dekkarini, ja siinä halusin taklata muuttuvaa Turkuja, ne kahvilat ja baarit, joissa itse tuli vuosituhannen vaihteessa istuttua ja ne paikat mitä muistan, joten lähetin päähenkilöni läpi sen koko aikakauden ja kohti nykypäivää. Samalla kun se on

dekkari, jossa tapahtuu kauheita, se on myös rakkauskirje Turun kaupungille, kaikessa rumuudessaan. Pientä kädenosoitusta on myös Satavan ja jopa Hirvensalon suuntaan, ja Kaksikerran kirkolakin käydään. Turkulaiselle tapahtumapaikat taitavat olla pääsääntöisesti tuttuja, ja tositurkulainen, ja vielä enemmän tosisatavalainen, voi erottaa, mitkä tapahtumapaikoista ovat sellaisia, ettei niille tosielämässä vastinetta ole. Päähenkilöinä toimivat yksityisetsivä Janatuinen ja rikospoliisi Helena, jotka kävivät samaan aikaan poliisikoulua Tampereen Hervannassa 1990-luvulla.

Yhdessä ja erikseen he tutkivat Turussa tapahtuvaa nuorten miesten katoamis-sarjaa, joka alkaa vuonna 2000.

Näillä näkymin näyttää siltä, että

Kuva kirjan kannesta (kustantaja Tammi) valokuvannut Tuire Lindqvist.

jatkoa on lähiaikoina ensimmäiselle kirjalle tulossa, ja olen myös mielessäni luonnostellut sitä, että voisi kirjoittaa jotain mikä sijoittuu vielä enemmän Satavan suuntaan, pääteemoina sukupolvenvaihdokset ja historiallisen maiseman muutos vuosien varrella, ja miten paikallinen historia pikkuhiljaa katoaa, kun vanhemmat polvet siirtyvät ajasta iäisyyteen ja muualta muuttaneet eivät enää historiaa tunne.

Jussi Marttila on 39-vuotias turkulainen kirjoittaja, joka julkaisi ensimmäisen

kirjansa 2020, aika tarkalleen 4 vuotta sen jälkeen, kun aloitti kirjoittamisen. Vaikkei hän enää Satavassa asukaan, Satavan maisemat ovat hänelle rakkaat. Turusta hän ei ole poistunut hyvään toiviin, sentään. Vapaaehtoisesti lapseton kirjoittaja asuu kolmen huonekasvin ja viiden kirjahyllyn kanssa viihtyisässä kerrostalossa ja harrastaa vapaa-aikanaan Cosmic Comic Cafessa istumista, ruoanlaittoa ja yliopistosta valmistumisen ajattelemista.

Jouluruusu, kuvannut Pirjo Koskinen.

Kv-ystävätoiminta

/ kaupungin tiedote

Meillä on saarilla paljon olemista ja näytettävää – luontoa, saaristolaiselämää ja yhteisöllisyyttä. Tätä kaikkea voidaan jakaa vaittomasti myös muille, muualta ja muunlaisesta kulttuurista tänne Turkuun tulleille opiskelijoille. Se auttaa heidän viihtymistään ja kotouttamistaan, mikäli jäävät tänne opiskelunsa jälkeen, tai antaa heille erinomaisia kokemuksia, näkemyksiä ja muistoja vietäväksi takaisin kotimaahansa sinne opiskelun jälkeen palatessaan. Tämä luo positiivista mielikuvaa maastamme, arvoistamme ja arkisesta elämästämme. Lähde mukaan! Alla on kaupungin antama tiedote asiasta.

Lähde mukaan kansainväliseen ystävätoimintaan!

Opiskelijakaupunki Turku -verkosto käynnisti syksyllä 2021 kansainvälisen ystävätoiminnan, jonka tarkoituksena on saattaa yhteen Turussa olevat kansainväliset opiskelijat ja paikalliset asukkaat. Turkulaisissa korkeakouluissa opiskelelee ulkomaalaisia vaihto-, tutkinto- ja tohtoriopiskelijoita, joiden kontaktit paikallisiin jäävät usein vähäisiksi. Kansainvälisen ystävätoiminnan kautta opiskelijat

pääsevät tutustumaan tavalliseen suomalaiseseen ja turkulaiseen arkeen. Samalla Turun alueen asukkaille tarjoutuu mahdollisuus kohentaa kielitaitoaan, tutustua uusiin kulttuureihin ja kansainvälistyä kotikaupungistaan lähtemättä!

Kohtalainen englannin taito riittää

Toiminta on kaikille avointa. Osallistujat voivat olla niin yksin eläviä, perheitä, opiskelijoita kuin seniori-ikäisiäkin ja toivommekin mukaan erilaisissa elämäntilanteissa olevia turkulaisia. Jos yksin mukaan lähteminen jännittää, osallistua voi vaikka kaverin kanssa. Kohtalainen englannin kielen taito riittää – sitä, ja mahdollisesti muutakin kielitaitoa, voi helposti parantaa ulkomaalaisen ystävän kanssa!

Yhteinen tekeminen ystävän kanssa ei tarvitse olla sen ihmeellisempää, kuin kahvittelua, lenkkeilyä tai kokkailua yhdessä. Kansainvälisestä ystävästä voi toki saada seuraa myös vaikka teatteriin, museoon tai keikalle!

Kevään 2022 ystävätoimintajakso

Ystäväjaksot kestävät tavallisesti 4-6 kuukautta. Toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen, joten ystävykset voivat tämän jälkeen tavata toisiaan haluamansa määrän. Toivomme kuitenkin, että osallistujat sitoutuisivat ainakin kuukaustisiin tapaamisiin.

Ilmoittautuminen kevään 2022 toimintajaksolle aukeaa marras-joulukuussa 2021. Ystävätoiminta alkaa yhteisellä

avaustapaamisella tammi-helmikuussa 2022, jossa ystävät saatetaan ensi kertaa yhteen. Tieto toiminnan aikataulusta päivitetään sivulle turku.fi/opiskelijakouppunki/ystavatoiminta.

Ota yhteyttä:

Ohjelmakoordinaattorit
Amanda Viitanen ja Sanna Suoranta
friendshipprogramme@utu.fi
Puh. +358 294503142

voikukka!
Flower Shop

Joulutunnelmaa
lähikukkakaupasta!

0400 284882
voikukka@voikukkaflowershop.fi
www.voikukkaflowershop.fi
Stålarinkatu 33, 20810 Turku

Tervetuloa!

LEXINGTON

Let's welcome a memorable
**CHRISTMAS
SEASON**

UPEA JOULU ON SAAPUNUT
SISUSTUS- JA LAHJATAVARALIIKE
LIVING DEAUVILLEEN NAANTALIIN!

AVOINNA MA-PE 10-18 JA LA 10-15

*Living
Deauville*
HENRIKINKATU 6, 21100 NAANTALI

TERVETULOA MYÖS VERKKOKAUPPAAMME
www.livingdeauville.fi

Kaikki hyvä on lähellä

K Market

DELI

K Market

MOIKOINEN

TERVETULOA ILOISEN PALVELUN RUOKAKAUPPAAN!

Meidät löydät myös
Facebookista >> ja
Instagramista >>> kmarketdeli

Kuva: Jaakko Tolonen.

Kukkakioski

Anneli Karelius

02 236 0479

Hautausmaantie 21
Avoinna joka päivä 8-18

Takuulla laadukasta työtä

Markkinoiden pisin takuu!

- Vesikattoremontti
- Vesikattomaalaus
- Ulkoverhousremontti
- Ulkomaalaus
- Ikkuna- ja oviremontti

PEKKA AHO

Puh. 0400 898 909

www.kymppiremontit.fi

JOULUA KOHTI

K-SUPERMARKET HIRVENSALON KAUTTA

Helpota loppuvuoden
pyhiä nettiostoksilla!

- Tilaa netistä
- Valitse noutoaika
- Nouda kaupalta
- Tuomme ostokset autollesi!

K-ruoka.fi/kauppa tai K-Ruoka -sovellus
Keräilymaksu plussakortilla 4,90.- ilman plussakorttia 6,90.-

KOTIMATKASI
VARRELLA!

Juhla
kaikille aisteille

KSupermarket
HIRVENSALO

Tavallista parempi Ruokakauppa

Vanha Kaksikkerrantie 1, 20900 Turku
juha.kalliala@k-supermarket.fi
Palvelemme ma-la 7-22 ja su 9-22

SATAVARAKENNE OY

— Vuodesta 1997 —

- Kaikki kodin sisäremontit
- Maalaustyöt
- Rappaustyöt ja pinnoitukset
- Ilmainen mittaus- ja suunnittelupalvelu

Satavac **olour**

Puh. 0400 466 700 / Janne Hannuksela
e-mail: info@satavarakenne.fi

2X - lehden toimitus

Julkaisija: Kakskertaseura ry

Päätoimittaja: Raimo Västinsalo

raimo.vastinsalo@gmail.com

044 337 7541

Toimitussihteeri: Jarkko Koskinen

jarkko.i.kos@gmail.com

0400 822 855

Taitto ja ulkoasu: Malla Avenius / Painola

Painopaikka: Painotalo Painola

T. Nieminen Oy

Ilmoitushinnat ja ilmoitusten koko (mm)

1/1 takakansi väri	300 €	148 x 168 + 3 mm leikkuuvarat
1/1 sisäsivu väri	250 €	148 x 210 + leikkuuvarat tai 138 x 199
1/1 sisäsivu musta	200 €	kuten yllä
1/2 sisäsivu väri	150 €	vaaka: 148 x 103 + leikkuuvarat tai 138 x 97 pysty: 72 x 210 + leikkuuvarat tai 68 x 199
1/2 sisäsivu musta	120 €	kuten yllä
1/4 sisäsivu väri	100 €	pysty: 68 x 97 tai vaaka: 138 x 46
1/4 sisäsivu musta	60 €	kuten yllä

Kakskertaseura ry

Kakskertaseura ry c/o Raimo Västinsalo
Mäkivaarankuja 34 , 20960 Turku
kakskertaseura@kakskertaseura.fi
www.kakskertaseura.fi
Y-tunnus 3034542-1
Seuran tilinumero FI20 5711 2740 0121 04

Hallitus

Raimo Västinsalo, puheenjohtaja
Mäkivaarankuja 34, 20960 Turku
raimo.vastinsalo@gmail.com,
puh. 044 337 7541

Seppo Muurinen, varapuheenjohtaja
Monnoistentie 5, 20960 Turku
muurinens@gmail.com
puh. 258 7805, 0400 763 822

Jarkko Koskinen, sihteeri, rahastonhoitaja
Peltolantie 6 D 124, 20720 Turku
jarkko.i.kos@gmail.com
puh. 0400 822 855

Mika Eklund
mikae@live.fi

Piia Kramsu
piia.kramsu@jelpekon.fi
puh. 040 779 1069

Liity jäseneksi!

Seuran varsinaiseksi jäseneksi voi hakea kotisivuiltamme www.kakskertaseura.fi löytyvällä lomakkeella. Samassa taloudessa voi olla vähintään yhden pääjäsenen lisäksi haluttu määrä sivujäseniä. Seuran jäsenkirjeet ja kokouskutsut sekä 2X-lehti postitetaan pääjäsenelle. Sivujäsenet ovat pääjäsenten tavoin seuran täysivaltaisina jäseninä oikeutettuja osallistumaan seuran toimintaan ja päätöksentekoon.

Kaarin Kurri
kaarin.kurri@turku.fi
puh. 040 825 2730

Hanna Mujunen
hanna.mujunen@outlook.com

Juha Mäki
juhamaki@jussinpesu.fi
puh. 0400 521 103

Ritva Nummiora
ritva.nummiora@gmail.com

Marko Viljanen
marko.viljanen@tmfg.fi

Kuva: Pirjo Koskinen.

Kakskertaseuran myyntituotteet

Raimo Narjus:
KAKSKERTAA KIERTÄMÄSSÄ
Eilen ja tänään

ISBN 952-90-6669-4   Serioffset 1995, 240 sivua

Myyntipaikat:
Antikvaarinen Kirjakauppa Kvariaatti, Tapani Vinkala (seuran suoramyynti) Hämeenkatu 16, 20500 Turku
Turun Kansallinen Kirjakauppa, Linnankatu 16, 20100 Turku

ISÄNNÄNVIIRI Kakskerta -viirejä

iso viiri 50 x 450 cm 80 €
pieni viiri 40 x 350 cm 70 €

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja
Kakskertaseuran tilaisuudet ja 50/50 Bistro & Puoti

VILLASUKAT

Kakskerran väreihin kudotut sukat, saatavana eri kokoja 20 €

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja
Kakskertaseuran tilaisuudet ja tapahtumat

TAKKATIKKURASIA

Hinta: 4 €/rasia tai 10 €/3 rasiaa

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja
Kakskertaseuran tilaisuudet ja 50/50 Bistro & Puoti

KAKSKERRAN VAAKUNA -tarrat

Hinta 3 €, tarran koko 10,5 x 9 cm

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja
Kakskertaseuran tilaisuudet ja 50/50 Bistro & Puoti

*Hyvää Joulua
ja
Terveellistä Uutta Vuotta
2022*

saarist
apteekki.fi

Hirvensalon
APTEEKKI

PITKÄPELLONKATU 2
puh.02 - 284 4666